

mu povejo, je sodba naglo sklenjena. Zapové žabo v prevertano škatlo zapreti, in jo tū s šipanjem in z bodenjem mučiti. Nič bolj ni mogel mravljincem vstreci kakor s tem. Škatla je berž tū, in hajd! z žabo va-njo. Reva je prosila, pa mravljinci so leseni. Zdaj lazijo pri vseh luknjah v škatlo, in šipajo in grizejo nesrečno žabo, da po hudih mukah revno pogine.

Dan se napoči. Armada stoji spet na bregu mlake. Bojna tromba zapoje in boj se ponovi. Strel je tako strašen, da se zvonik sv. Florijana trese, in ljudje iz Kurje vasí kupoma bežé. Dim je tak, da se po beli Ljubljani kadí, kakor bi se bil pekel odperl. Strah prevzame hrabre „argonaute“.

Pa tudi žabe niso samo gledale, ampak streljale so v mravljiše, da so cele verste padale. Tako silno so topovi teh in unih pokali, da se je drob zemlje stresal. Versta za versto pade, mravljinec za mravljincem se zverne kervavo v prah, žaba za žabo se stegne, kvaka za kvako pojema. Klanje in morenje terpi neprenehoma, in zmaga je zdaj pri teh, zdaj pri unih. Lahki konjiki muhe, z oklepniki čmerli ponové boj, napadejo žabe od vseh strani, in jih zbadajo s svojimi bodali. To pomaga. Žabe so premagane. Kar jih še ostane, se potopé v mlako. Vesel krik zmage zadoni zdaj po hrabrih verstah mravljincov in junaških švadrnih zveznikov. „Zmaga je naša in vaš je beg“ — vpije nadušena armada.

Ko pa brezštevilne mertve zagledajo, jih obide neznana tuga. Kako vse te mertve pokopati? — Skopajo prebrisani mravljinci vodotoč do Ljubljanice, da voda iz mlake odteče, in v jami tako narejeni hočejo zveste tovarše pokopati. Voda odteče, in žabe, ktere so se sovražniku skrile, ostanejo na dnu. Mravljinci zagledavši jih, planejo nad-nje, jih pomore in vlečejo v Ljubljano za zid na prodaj, — bilo je ravno v petek zjutraj. Zdaj pomečejo v globoko jamo razmesarjene trupla, jo zasujejo in nagrebejo visoko gomilo, in ustrelé enekrat na čast rojakom, ki že tako zgodaj v hladni zemlji počivajo. „Živio mravljinci, živio zvezniki!“ — vpije hrabra armada, in koraka med petjem in godbo domú. Žabji rod je pokončan; kar ga je ostalo, je prodan. Za zidom v beli Ljubljani ga prodajajo in kupujejo o petkih; če ni res, pa idimo gledat.

Tako je mravljinceva dogodba končana.

J. F. Št.

## Dopisi.

**Iz Dunaja 11. sušca.** — o Prejmite, ljube „Novice“, danes nekoliko verstic iz serca cesarevine naše. Odkar je pust minil, imamo veliko manj zabav. Kurent je pokopan in ž njim noroglave zabave; javni plesi so nehali, in akoravno je ljudi mnogotere vere tukaj, se vendar pozná, da imamo — post! Nočem Vam pisati, kako se žurnalisti kavsajo in se judje veselijo, — tudi ne, kako visoke gospode goljufe zapirajo; to Vam povejo tako dunajski časniki! Priobčiti pa Vam morem za nas Slovence veselih reči. V nedeljo 4. t. m. smo imeli prijazen dan; pomladanska sapica se je razlivala po obnebi in mikalo nas je vse zeló, iz izbie zleteti in se sprehajati pod milim nebom. Zadenem jo tudi jez z nekim prijatlom v „Prater“, in ko sem se nadihal pomladanske sape in je začelo se že mračiti, so me noge jele že boleti in v želodcu se je unela želja po neki pijači, ki jo tudi naše slovenske mamice, tetke in babice tako rade serkajo, namreč po — kavi. Gnalo me je naprej med trumami sprehajoče se gospode skoz „Jägerzeile“ in čez donavski kanal v mesto, in ne vem, kako, zabredel sem v „Wollzeile“ v „Bader-jevo“ kavarno. Pa kako se je razveselilo moje serce, ko zagledam tukaj mnogo mojih znancev in nadepolnih naših mladih pisateljev! Vsedem se k njim; oni pa so jeli mi marsikaj o naših slovstvenih stvaréh pripovedovati. Najbolj radovalo pa me je, da sem našel na mizi naše jugoslovanske časnike „Novice“, „Slov. Glasnika“, „Danico“, „Narodne Novine“, „Napredak“, „Gospodarski list“, „Katolički list“, „Glasnik Dalmatinski“, „Srbs.

Dnevnik“ itd. Povedal mi je prijatelj, da so te liste si rodoljubi deloma sami naročili za kavarno, deloma jih tudi omišluje kavarničar. Pričakujejo še tudi gosp. Čakrovo „Slovensko“ iz Novega Sada, ktera bode, kakor se nadjamo, prav zanimiva za vse Slovane. Res vesela in zanimiva novica za vsakega Slovenca mora to biti, kako navdušeni in uneti za národ svoj se zbirajo nadepolni mladi naši jugoslovanski sinovi okoli mize, na kateri stoji hrana duševna iz raznih krajev jugoslovanskih. Serce mi je veselja bobnelo po persih, ko sem vidil tū pri eni mizici Slovence, ondi pri drugi brate Horvate, pri tretji Serblje, sopet pri drugi Istrijane in Dalmatince, ki pa vsi se prijazno bratijo in pogovarjajo in le na eno reč mislijo: na napredek literature in izobraženje naroda svojega. — Da nismo slovenski mladenči pod krinko lepega spola prikovani, naj kaže še sledeča novost: Zbralo se je družtvice Slovincov, Horvatov in Serbljev, ki se shajajo ob pondeljkih v „Lothringar-jevi“ gostivnici na „Kohlmarkt-u“ in popevajo mile nam jugoslovanske. Imajo jednega „predsednika“, ki za pošteno zabavljanje skerbí, in jednega „chormeistra“, ki napravlja k slovenskim pesmam mične napeve. Tako se kratkočasijo pri kozarcu „Švehatskega Lager-a“ ali pri kupici rujnega vinca s popevanjem národnih in drugih lepih pesem, ter spričujejo nemškemu svetu, da tudi pesem slovenska je — krasna! Da se to početje ne spodtakne nad kakim kamnom, si je pridobilo družtvice tudi policijsko dovoljenje. — Zadnje dni preteklega mesca smo dobili tudi od dr. Agustinovića-a izdane „Prvince“ v oni novi pisavi, ktero že menda „Novice“ poznajo, v roke. Škoda, da gosp. vrednik ne odjenja od svoje misli, da le njegov list sam je s pravo pisavo pisan! Ako bi pisal, kakor se pišejo navadno horvatski listi, gotovo bi njegov lepi namen veselo in lepo cvetje rodil. Tako pa si skoro nikdo noče naročiti tega časopisa in berž ko ne mu bomo kmalo sopet peli: „requiescat in pace!“ Naj bi učeni gosp. dr. Agustinović premislil kritiko o njegovi pisavi, ktero je „Napredak“ prinesel v 1. broji t. l., in naj bi se po nji obnašal! — Kadar bom sopet kaj zanimivega v novičarsko torbico nabral, ne bom odlašal, Vam, ljube „Novice“ vse priobčiti. Z Bogom!

**Iz Dolenskega. J. — š —** V nekterih krajih Dolenskega je revšina taka, da se Bogu usmili! Lakota tare mnogo revežev tako, da se jim ne godí nič bolje kakor unim na Horvaškem in Istorskem, kterim so, kakor smo v „Novicah“ brali, presvitli cesar na pomoč prihiteli. Da bi se tudi na naše reveže na Dolenskem milostljivo ozerali! Pričakovaje take vikše milosti, ki more saj nekoliko pomagati več revežem, položim danes dobrotnikom in dobrotnicam le milo prošnjo za eno družinico, ki lakote omedljuje. V neki stranski bajtici, v ktero sneg in burja piše, na spodnjem Dolenskem, že več mescov troje bolnih oseb, med njimi tudi majhen otrok, kruhka prosi; — zdi hujejo in ječijo kakor revne duše v vicah. Ko so bili zdravi, so si le s tem življenje ohranili, kar so si z rokami prislužili; dolga bolezen jih tako silno terpinči, da jim je že več telesnih udov pokvarila, in res! obupati bi jim bilo v tako žalostnem stanu, ako bi se z vero ne tolažili. Sosedje njih so jim ubogajme dajali, dokler so sami kaj imeli; al zavoljo lanske slabe letine so zdaj že sami v takošnem pomankanji, da jih z milošnjo še dalje podpirati ne morejo. Mili glas teh vpijočih betežnikov: „pomagajte! usmilite se nas!“ je pisatelja teh verstic (dušnega pastirja) tako v serce ganil, da se ne more dalje zderžati, da bi miloserčnih dobrotnikov in dobrotnic, kteri so že večkrat revežem svoje dobrotljive roke odperli, ne poprosil rekoč: Usmilite se jih! usmilite! saj se bo tudi usmiljeni Jezus vas usmilil! Mili dar pa, če je tudi še tako majhen, prosim čast. vredništvu „Novic“ ali pa „Danice“ izročiti. Ako bi pa kak duhoven ali drug dobrotnik hotel berže kaj darovati, je prošén poslati po pošti do Novega mesta poste restante z napisom J. — š —

**Iz S — na Notranjskem.** „Novice“, ki rade nazznanjate svetu slavne dela, povejte tudi nekaj od taci, za ktere imajo biti posebno Pivčani hvaležni. Dobroznani gospod Janez Kalister, Slavničan po rojstvu, zdaj v Terstu stanujoč, se je do svojih ubogih rojakov z milim sercom in dobrotljivimi rokami obrnil. Naredil je namreč 6. dan t. m. dva zavoda ali dve štiftengi: 1750 gold. je v 4½ percentnih obligacijah v povzdigo živinoreje, 1750 gold. v ravno takih obligacijah pa v pospeh sadjoreje za slavinsko faro naložil. Na dan sv. Janeza Nepomučana se bo vsako leto iz obrest (činžev) podarjenih obligacij 50 svetlih tolarjev po goldinarji in pol nov. dn. v Slavini med najboljše živinorejce, v sv. Marjeti pa ravno toliko in ravno taci tolarjev med najboljše sadjorejce tudi v Slavini tako razdelilo, da bo najboljši živino-in sadjorejec 20 tolarjev, prvi za njim 10 tolarjev dobil, čvetero družih najboljših za temi bo pa po 5 tolarjev pri vsaki delitvi prijelo. Razdelilo se bo tako vsako leto 50 tolarjev ali 75 gold. med take gospodarje, ki so najboljše junice izredili, 50 tolarjev ali 75 gold. pa med najboljše sadjorejce slavinske fare. Na noge toraj, slavinski farani, sreča vas išče, poprimite se živino- in sadjoreje! Časi so že zdaj hudi, še hujši utegnejo priti! Zaslužka čedalje bolj pomanjkuje. S živino- in sadjorejo zamorete sebi in svojim otrokom k časni sreči pripomoči ali vsaj se tudi v hudih letinah pošteno ohraniti. Poglejte, koliko lepih krajcarjev si pridni sadjorejci košanske doline za samo sadje vsako leto pridobijo, v tem ko vi le tožite, da ni nobenega zaslužka ali da so slabe letine, zraven pa svoje gmajne pustite pušate. Kdaj nek se bote že zdramili in bote jeli gmajne deliti, iz svojih lastnih delov pa potem senožeti si napravljati, ali jih saj z sadunosnim drevjem nasajati? Če vas pa sadje, ki ga bodo še le vaši otroci ali unuki oživali, dosti ne mika, ali vas ne bodo svetli sreberni tolarji mikali, ki jih morete za premije dobiti? O pač se ne morete dosti svojemu verlemu rojaku zahvaliti, da vas k pridni živino- in sadjoreji tako močno spodbada. Ravno ta dobri gospod je tudi lani in predlanskim za olepšanje svoje rojstne farne cerkve po 50 gold. pripomogel, in kakor on je tudi usmiljena gospá leta 1858 zavod ali štiftengo naredila, po kateri ubogi koške in slavinske vasi po 26 gold. 25 kr. n. d. vsako leto dobivajo; zdaj pa je namenila v čast Božjo in ljudém v zaslužek v Kočah namesto dozdanje premajhine podružinske cerkve novo večjo zgolj na svoje stroške postaviti. „Bog plati gospodu in gospé tolike dobrote!“ — doní iz sere slavinskih faranov, s kterimi sta si pri njih najdražji spominek postavila. A. P.

**Iz Ljubljane.** Gosp. Fr. Cegnar nam je pisal, da se njegove pesmi že tiskajo in sicer v Celjovcu pri Leonu; v kakih 6 tednih bodo gotove. Naročnikov se je nabralo okoli 700. — V posvečenje Radeckovega spominka, ki se bo v Ljubljani odkril na sv. Jožefa dan, so nemške bukvice ravno na svetlo prišle in se vezaue v vseh tukajšnih bukvarnicah kakor tudi v bukvoveznici Gerber-jevi po 20 kr. nov. dn. dobivajo pod naslovom: „Krain und Radetzky“, spisal dr. H. Costa. Donesek teh bukvic, ki popisuje razmere slavnega maršala do krajske dežele od leta 1797 do njegove smerti, bo gosp. pisatelj podaril zakladu krajskih invalidov.

**Iz Ljubljane.** Tukajšna cukrarnica, nekda zlo sloveča, ki je predlanskim pa na kant prišla, se pod poprejšnim gospodarstvom menda ne bo več začela, čeravno je na novo spet sozidana in z mašinami oskerbljena; uradnikom in drugim je bila unidan služba s trimesično plačo odpovedana. Ako se ne bo cukrarnica kak drugač začela, je to največja nesreča za delavce, ki imajo veliko otrok, kruha pa malo. — Od več krajev slišimo, da z ozimino na polji žalostno stoji, zlasti reži se tu in tam celó nič ne vidi. Da bi se le stari prigovor „Božični dež pride po reži“ letos povsod ne spolnil! Začetek letošnje zime, pa tudi vés nje pretek

je bil res tako slab za polje, da ni čuda, ako bi se ozimina mogla zdaj nadomestiti z jarino; al kakošna nesreča bo to spet za kmetijstvo, ktero si že več let ne more na bolje pomagati. Sv. Gregor — prvi pomladanski dan po kmečki pratiki — nam je prinesel 9 stopinj mraza! Za zgodnjo sadje je sicer to vreme dobro, da zaderžuje v drevesih prehitro poganjanje.

## Novičar iz domačih in ptujih dežel.

**Iz Dunaja.** Dva nova cesarska patenta od 5. t. m. je oklical državni zakonik zastran pomnoženja državnega svetovavstva. Pervi patent določuje, da se sedanje državno svetovavstvo bo pomnožilo: z nadvojvodi cesarskimi, višjo duhovno, vojaško in civilno gospôdo in pa z 38 poslanci deželnih zborov, ki bojo kot izredni svetovavci brez plačila od časa do časa poklicani na Dunaj v državno svetovavstvo, kjer se jim bojo v posvêt izročili: državni dohodki in stroški za prihodnje leto, pretres državne rajtenge preteklega leta in pa državnega dolga, imenitniše osnove novih ces. postav in pa predlogi deželnih zborov; sami po sebi kake nove postave sprožiti pa ne smejo. Od deželnih zborov izvoljeni in od Njih Veličanstva poterjeni svetovavci ostanejo 6 let v tem opravilvu; vsi drugi so izvoljeni za vse žive dni. Kako imajo deželni zbori voliti svoje poslance v ta zbor, bo pozneje določeno. Ogerska dežela jih bo poslala 6, Česka, Galicija, Erdeljska, Tirolska z Vorarlberško vsaka po 3, Lombarško-Beneška, Horvaška in Slavonska, Avstrija pod Anižo, Marska in Serbska z temeškim Banatom po 2, vse druge dežele pa le po enega, teržaško mesto tudi enega. — Ker pa deželni zbori (deželne namestnije) še niso ustanovljene, in ker ima prvi zbor pomnoženega državnega svetovavstva že prihodnjega mesca maja biti, da bo po cesarskem ukazu se posvetoval o državnih dohodkih in stroških za leto 1861, bo presvitli Cesar sam izvolil svetovavce iz različnih dežel, ki se mu bojo po njih stanu in njih lastnostih za to pripravi zdeli. — Vradni dunajski časnik „Wiener Zeitg.“ pravi, da ta patent zaznamuje „zadni kamen“ novega državnega poslopja, kterega podlaga bojo županije po novi osnovi, vmes pa deželne namestnije.

— Cesarski patent od 26. p. m. oklicuje novo postavo zastran burz in mešetarstva za blago, ki bo moč zadobila 1. dan prihodnjega mesca in je veljavna za vse cesarske dežele razun vojaške granice. Burze so shodiša ali zbirališa tergovcov ali pa mešaterjev, kjer se barantá za to ali uno blago. Take shodiša so za kupčijstvo imenitne. V našem cesarstvu so dosihmal le 3 take burze: na Dunaji, v Terstu in v Benetkah. Na Dunaji je zraven burze za blago tudi burza za dnar, ktera, kakor zapisnik „kursov na Dunaji“ kaže, vsaki dan razun nedelj in praznikov barantá z obligacijami in drugim papirnatim dnarjem. Po novi postavi se smejo vprihodnje v vsaki deželi v poglavnem mestu pa tudi v drugih za kupčijstvo imenitnih mestih, kjer je kakošna kupčijska zbornica, take burze za blago napraviti, nad kterimi ima deželno poglavarstvo čuti. Nova postava določuje vse na drobno, kar se tiče burzne naprave.

— Gerde reči gaziijo zdaj na dan, ktere kažejo, da smo imeli v poslednji laški vojski res nesrečo na vse strani. Ne le da smo zgubili vojakov in deželo, še hude goljufije so se godile v oskerbní armade z živežem in drugimi potrebštinami. Priča tega je ces. podmaršal baron Eynatten, kteremu je bilo v lanski laški vojski celo oskerbništvo armade izročeno in ki je to opravilo tako nezvesto opravljal, da se je ponoči od 7. do 8. t. m. v zaporu sam obesil z motozom, ki ga je od svoje ulanske uniforme odparal. Že dolgo dolgo je letil sum na-nj, da je cesarsko kaso strašno — pravijo za več kot 1 milijon goldinarjev — okradel, al tako zvito je svojo goljufijo opravil, da ni ne le po vojski